

Beder er klassificeret som en størlandsby med en befolkning på over 2.100 i 1974, og på grund af byens udvikling som en soveby har befolkningen stigit kraftig i de seneste år, mellem 1970 og 1974 med knap 60%. I store træk ligger Beder på et fladt terræn, men byen gennemløbes af en lille bæk med tilhørende dal, en dal der miljømæssigt er fint udnyttet til parkanlæg. Desuden er denne dal med til at bryde lidt af byens kontinuitet og opdele byen i en række mindre bydele. Således kan byen trods en nogenlunde kontinuert bebyggelse opdeles i en bydel omkring landevejen vest for dalen og i en bydel øst for dalen (foto 1).

Funktionelt set er Beder en udpræget boligby med kun de nødvendige forretninger, hvoraf de fleste er placeret i et stort indkøbscenter suppleret af nogle enkelte små forretninger langs Beder Landevej. Et par store gartnerier og nogle enkelte gårde tegner sig i nogen grad i bybilledet.

Den gamle bydel er let adskillet fra resten af byen, fordi den er placeret i et hjørne af den nuværende by (foto 2). I alt er omkring 80% af Bederes bygninger fra den seneste stilperiode, mens i den ældre bydel er historicisme stilperioder dominerende, og illustrerer at en del af byens tidligere vækst er tilknyttet jernbanens udvikling. I alt er der 11 bevaringsværdi bygninger spredt gennem byen, men med en vis koncentration langs Beder Landevej.

Midt igennem den vestlige del af byen går den meget stærkt trafikerede Beder Landevej (foto 1), hvor omkring bebyggelsen knytter sig ret tæt i den sydlige del af byen, hvorfor den trafikale situation her virker endnu mere miljøskæmmende. Til gengæld er jernbanen så perifert placeret, at absolut ingen betydning har for miljøet.

De nye kvarterer præget af en miljøvenlig beplantning, hvorimod det lidt ældre kvarter mod SV er ret fattigt på beplantning bortset fra træerne langs Beder Landevej og omkring et lille gadekær (foto 3). Af åbne områder er især parkanlægget i ådalen fremtrædende.

Beder har trods sin størrelse nogle ualmindeligt miljøvenlige nye kvarterer understreget af parkanlægget i ådalen. Til gengæld synes den gamle bydel, på trods af at den er ret let at udskille, ikke at have et særligt positiv fysisk miljø, især på grund af heterogenitet og usammenhæng samt den stærk befærdede Beder Landevej.

Betydelig byudvikling siden registreringer er foretaget, bl.
 hovedsageligt i den SØ sektor.

BESKRIVELSE AF BEDER, NR. 84

I store træk ligger Beder på et fladt terræn, men byen gennemløbes af en lille bæk med tilhørende dal, en dal der miljømæssigt er fint udnyttet til parkanlæg. Desuden er denne dal med til at bryde lidt af byens kontinuitet og opdele byen i en række mindre bydele. Således kan byen trods en nogenlunde kontinuert bebyggelse opdeles i en bydel omkring landevejen vest for dalen og i en bydel øst for dalen.

Midt igennem den vestlige del af byen går den meget stærkt trafikerede Beder landevej, hvorefter bebyggelsen knytter sig ret tæt i den sydlige del af byen, hvorfor den trafikale situation her virker endnu mere miljøskæmmende. Til gengæld er jernbanen så perifert placeret, at den absolut ingen betydning har for miljøet. Dele af Beder landevej er forsynet med pyntelige vejtræer.

De nye parcelhuskvarterer er præget af blindgader. Disse gader er især i den østlige bydel ofte forsynet med vejtræer og ensartede pyntelige hækafgrænsninger, alt sammen noget der er med til at give kvartererne et grønt og miljøvenligt præg ud over det sædvanlige for parcelhuskvarterer.

I øvrigt er vejnettet næsten overalt asfalteret og kantet med fortove.

Som nævnt er de nye kvarterer præget af en miljøvenlig beplantning, hvorimod det lidt ældre kvarter mod SV er ret fattigt på beplantning bortset fra træerne langs Beder landevej og omkring et lille gadekær (9,2). Af åbne områder er især parkanlægget i ådalen fremtrædende (9,1). Derudover findes der enkelte mindre grønne områder alle af mindre eller ingen betydning for miljøet. Supplerende til de åbne områder er der en del parkeringspladser alle uden nogen betydning for miljøet.

Generelt set kan Beder siges at være miljøfremmende præget af beplantning og grønne områder især p.g.a. ådalen og beplantningen i de nye kvarterer.

Funktionelt set er Beder en udpræget boligby med kun de nødvendigste forretninger, hvoraf de fleste er placeret i et stort indkøbscenter suppleret af nogle enkelte små forretninger langs Beder landevej. Et par store gartnerier og nogle enkelte gårde tegner sig i nogen grad i bybilledet.

M.h.t. bygningernes stilperioder er det ret let at udskille den gamle bydel, fordi den er placeret i et hjørne af den nuværende by og ikke centralt i den. Denne ældre bydel har et heterogent præg både m.h.t. bygningernes stilperiode og m.h.t. bebyggelsens sammenhæng. Desuden brydes bebyggelsen her i høj grad af den stærk befærdede landevej.

Beder kirke ligger perifert i byen og er derfor kun i ringe grad med til at præge miljøet.

Konklusion: Beder har trods sin størrelse nogle ualmindeligt miljøvenlige nye kvarterer understreget af det dejlige parkanlæg i ådalen. Til gengæld synes den gamle bydel, på trods af at den er ret let at udskille, ikke at være særlig miljøvenlig, især p.g.a. heterogenitet og usammenhæng og p.g.a. den stærkt befærdede Beder landevej.

Beder består af 599 enheder fordelt på 641 bygninger. Landsbyens komplekser består af 11 gårde, 546 beboelseshuse med udhuse, 11 etageboliger og 10 bygninger anvendt som boliger/forretninger. Landsbyens funktion bedømt efter de enkelte bygninger må betegnes som 4,4% gård-orienteret, 85,2% beboelses-orienteret, 0,8% offentlig, 2,0% industri, 0,6% med kombinerede funktioner og 1,7% som etageboliger. Landsbyens bygninger fordeler sig på følgende stilperioder: 500 (78,5%) på stilperiode 6, 53 (8,3%) på stilperiode 3, 37 (5,8%) på stilperiode 4, medens hhv. 0,3% og 3,0% kan henføres på stilperioderne 1 og 2. Ingen af disse 21 bygninger har fuldt synligt bindingsværk. Landsbyens indre differentiering m.h.t. bygningsfunktion samt m.h.t. stilperiode må betegnes som klart opdelt. 11 bygninger med 20 eller flere bygningsværdipoints.

